

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตย โดยมี
รัฐบาลเป็นผู้บริหารประเทศ ในการให้บริการด้านต่าง ๆ ของรัฐบาล มีความจำเป็นต้องบริหาร
ประเทศให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด สิ่งที่สำคัญในการบริหารงานคือข้อมูลในทุกด้าน โดยเฉพาะ
ข้อมูลด้านการเงินการบัญชี ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลที่สำคัญ ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ผู้ที่รับผิดชอบงาน
ข้อมูลด้านการเงินการบัญชีของประเทศได้แก่กรมบัญชีกลาง ทั้งนี้กรมบัญชีกลางได้มีการกำหนด
กฎหมาย ระเบียบ ปฏิบัติ ตลอดจนวิธีการต่าง ๆ และมีการปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดความ
เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงเดิมการบัญชีของส่วนราชการ ได้มีการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์
เงินสด มีการจัดทำทะเบียนคุมและรายงานต่าง ๆ ตามความต้องการของกรมบัญชีกลาง สำนักงาน
การตรวจเงินแผ่นดินและหน่วยงานต้นสังกัด ต่อมาในปีงบประมาณ 2546 รัฐบาลได้มีนโยบายให้
หน่วยงานราชการทุกหน่วยงานจัดทำบัญชีตามหลักการบัญชีเกณฑ์คงค้างเพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับ
สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจได้มากขึ้น ตามแนวทางการปฏิบัติงานราชการที่ต้อง
ปรับเปลี่ยนบทบาทตนเอง (กองทัพบก, คิดใหม่ ทำใหม่ กับ บัญชีเกณฑ์คงค้าง, 2549 : ออนไลน์)

ระบบราชการไทยได้มีการปฏิรูปเพื่อปรับแนวทางการปฏิบัติงานที่เน้นผลลัพธ์
โดยให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางพร้อมทั้งกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่ง
ของการปฏิบัติงานภาครัฐ ก็คืองานด้านการเงินการคลัง ดังนั้นเพื่อให้งานด้านการเงินการคลังของ
รัฐมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลรัฐบาลจึงมี นโยบายในการปรับปรุงการบริหารงานการเงินการ
คลังของภาครัฐเข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยได้จัดทำโครงการจัดการด้านการการคลังภาครัฐเข้าสู่
ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (โครงการ GFMIS) ตามมติ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2546

โครงการปรับปรุงระบบการบริหารงานการคลังภาครัฐ (GFMIS) เป็นโครงการ
ดำเนินการปรับปรุงระบบการจัดการของหน่วยงานภาครัฐ ให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ
โดยนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศทันสมัยมาประยุกต์ใช้เพื่อการปรับกระบวนการดำเนินงานและ
การจัดการภาครัฐด้านการงบประมาณ การบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายงบประมาณ และการ
บริหารทรัพยากรบุคคลให้เป็นทิศทางเดียวกับนโยบายปฏิรูประบบราชการที่เน้นประสิทธิภาพ
และความคล่องตัว ในการดำเนินการ ทำให้การใช้ทรัพยากรภายในองค์กรเป็นไปอย่างคุ้มค่า พร้อม
กับการได้ข้อมูลสถานภาพการคลังของรัฐ ที่ถูกต้อง รวดเร็ว และทันเหตุการณ์ เพื่อการบริหาร

นโยบายเศรษฐกิจของประเทศ โครงการ GFMS มีวัตถุประสงค์ในการสร้างและดำเนินการจัดทำระบบหลัก ด้านการเงินการคลังภาครัฐ (Core Function) ที่รองรับการบริหารงบประมาณ การบริหารการคลัง และบัญชีหลัก ที่ครอบคลุมการเงินการคลังเป็นระบบเดียว เชื่อมโยงอย่างบูรณาการครบวงจร สามารถรวบรวมข้อมูลด้านการเงินการคลังพันธกิจ และการบริหาร งบประมาณ รายรับ รายจ่าย เงินนอกงบประมาณ การกู้ยืมและการบริหารฐานะเงินคงคลัง ที่ถูกต้อง รวดเร็ว ทันเวลา (Online Real-time) ระบบนี้เป็นการปฏิรูปการบริหารงานในแนวทาง รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ e-government ในส่วนของ e-Fiscal @ Financeระบบ GFMS ประกอบด้วย MIS (ระบบสารสนเทศ) FM (ระบบงบประมาณ) HR (ระบบทรัพยากรบุคคล) PO (ระบบจัดซื้อจัดจ้าง) FI (ระบบการเงินและบัญชี) CO (ระบบต้นทุน) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้ รับผิดชอบโดยกรมบัญชีกลาง ร้อยละ 90 และส่วนราชการทุกแห่งรวมทั้งหน่วยงานกลางมีบทบาทสำคัญคือ เป็นผู้ใช้งานระบบ (User) (สำนักบริหารโครงการจัดการด้านการเงินการคลังภาครัฐเข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์, 2549 : ออนไลน์)

จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีส่วนราชการที่เป็นหน่วยเบิกจ่ายในระบบ GFMS จำนวน 92 หน่วยเบิกจ่าย โดยมีสำนักงานคลังจังหวัดเชียงรายเป็นหน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือ ให้คำแนะนำเรื่องระบบ โดยมีผู้รับผิดชอบงานด้าน GFMS อยู่ที่สำนักงานคลังจังหวัดเชียงราย จากสรุปผลการดำเนินงานด้านการเงินการบัญชีของส่วนราชการในจังหวัด เชียงรายปีงบประมาณ 2548 ปรากฏว่าส่วนราชการในจังหวัดเชียงราย ที่มีหน้าที่เป็นหน่วยเบิกจ่าย และมีหน้าที่จัดทำบัญชีรวมทั้งจัดส่งรายงานทางการเงิน ประจำเดือน ได้แก่ งบทดลอง รายงาน สถานการณ์เบิกจ่ายเงินงบประมาณ และรายงานประจำปี เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวประมวลผลรวมเป็น รายงานการเงินของแผ่นดิน นั้น ยังมีข้อผิดพลาดทำให้ยังไม่สามารถได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อจัดทำ รายงานการเงินของแผ่นดินให้ถูกต้อง รวมไปถึงการที่หน่วยเบิกจ่ายส่วนใหญ่ไม่สามารถ ตรวจสอบความถูกต้องงบทดลองประจำเดือนได้ การที่ผู้ใช้สารสนเทศทางบัญชี ไม่สามารถ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น อาจมาจากหลายสาเหตุ และสาเหตุหนึ่งอาจเกิดจากปัญหา ความรู้ความเข้าใจเรื่องระบบสารสนเทศและการปรับตัวของผู้ใช้งาน ฉะนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะ ศึกษา ปัญหาของการจัดทำบัญชีตามระบบ GFMS ของส่วนราชการในจังหวัดเชียงราย เพื่อเป็น ประโยชน์ต่อผู้สนใจเพื่อใช้ในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัญหาการจัดทำบัญชีตามระบบ GFMS ของส่วนราชการในจังหวัด เชียงราย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบปัญหาการจัดทำบัญชีตามระบบ GFMS ของส่วนราชการในจังหวัดเชียงราย
2. สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการศึกษาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป

นิยามศัพท์

การจัดทำบัญชี หมายถึง การรวบรวม และบันทึกรายการทางการเงินที่เกิดขึ้นจากการบริหารและปฏิบัติตามแผนงาน และ โครงการต่าง ๆ ของส่วนราชการ รวมถึงการจัดทำรายงานทางการเงินซึ่งกระทรวงการคลังกำหนดให้ส่วนราชการต่าง ๆ ปฏิบัติตาม ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 6 มกราคม 2546 และตามระเบียบปฏิบัติเพิ่มเติมที่กรมบัญชีกลางจัดทำขึ้น

ระบบ GFMS (Government Fiscal Management Information System) หมายถึง ระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานการคลังภาครัฐ และสามารถใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจกับนโยบายการคลัง และปรับทิศทางเศรษฐกิจของประเทศได้ทันเหตุการณ์ปัจจุบัน ด้วยระบบงบประมาณระบบบัญชี การเงิน ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ระบบบริหารงานบุคคล ระบบบัญชีต้นทุน

ส่วนราชการ หมายถึง หน่วยเบิกจ่ายในระบบ GFMS ซึ่งเป็น หน่วยงานของรัฐในส่วนภูมิภาคที่ต้องจัดทำบัญชีตามระบบ GFMS และนำส่งรายงานทางการเงิน โดยอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคลังจังหวัดเชียงราย